

Република Србија
ВЛАДА

Канцеларија за регулаторну реформу и
анализу ефеката прописа

Број: 011-00-00036/2011-02

Београд, Булевар краља Александра 15/V

Датум: 19. децембар 2011. године

Београд

ПРЕДМЕТ: Мишљење о томе да ли образложење Нацрта закона о изменама и допунама Закона о порезу на добит правних лица, садржи анализу ефеката у складу са чланом 40. Пословника Владе („Службени гласник РС“, бр. 37/2011).

У складу са чланом 40. Пословника Владе („Сл. гласник РС“, бр. 37/2011) даје се

МИШЉЕЊЕ

Образложење Нацрта закона о изменама и допунама Закона о порезу на добит правних лица, који је Канцеларији за регулаторну реформу и анализу ефеката прописа поднело на мишљење Министарство финансија, под бројем: 011-00-634/2011-04 од 1.12.2011. године, **САДРЖИ ДЕЛИМИЧНУ АНАЛИЗУ ЕФЕКТА** у складу са чланом 40. Пословника Владе.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Канцеларији за регулаторну реформу и анализу ефеката прописа (у даљем тексту: Канцеларија) је Министарство финансија доставило на мишљење Нацрт закона о изменама и допунама Закона о порезу на добит правних лица, са образложењем које садржи прилог под насловом „АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА“. Иако је обрађивач прописа, пре истека рока за давање мишљења, упутио Нацрт закона у даљу процедуру и то без мишљења Канцеларије, и Влада исти усвојила, Канцеларија износи своје примедбе и сугестије.

У Анализи ефеката закона, обрађивач прописа је одговорио на питања формулисана у складу са чланом 40. Пословника Владе („Службени гласник РС“, бр. 61/06 – пречишћен текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11 и 37/11). Међутим, Канцеларија сматра да су одговори на поједина питања могли бити свеобухватнији, те позива обрађивача прописа да убудуће израђује детаљније анализе ефеката прописа.

ПРИМЕДБЕ КАНЦЕЛАРИЈЕ НА ДОСТАВЉЕНУ АНАЛИЗУ ЕФЕКТА ЗАКОНА

На питање *какве ће трошкове примена Закона створити грађанима и привреди*, обрађивач прописа је одговорио да се овај закон односи само на правна лица, као и да његова

примена привредним субјектима (па ни малим и средњим предузећима) неће створити никакве додатне трошкове.

Канцеларија поставља питање обрађивачу прописа, на основу којих анализа је дошао до оваквог закључка, с обзиром на то да **члан 1. Нацрта закона** предвиђа проширење дефиниције пореских обвезника, па самим тим и круг привредних субјеката на које се овај закон примењује.

На питање *да ли се законом подржава стварање привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција*, обрађивач прописа је одговорио да ће овај закон стимулативно деловати на привредне субјекте, те да ће стимулативно утицати и на оснивање других привредних субјеката.

Канцеларија истиче да је код одговора на ово питање веома значајно извршити процене конкретних економских ефеката у вези са стимулативним утицајем на привредне субјекте. Како обрађивач прописа није навео да ли је рађена нека прелиминарна анализа, подсећамо обрађивача прописа да је сврха израде анализе ефеката прописа управо сагледавање могућих позитивних и негативних ефеката прописа пре него што се пропис донесе.

На питање *да ли су заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о Закону*, обрађивач прописа је навео да је пропис достављен другим надлежним органима са чијим делокругом рада су повезана предложена решења, а посебно Пореској управи која је задужена за примену одредаба овог закона.

Канцеларија подсећа обрађивача прописа да се добијање мишљења од стране надлежних органа према законској процедури не сматра консултовањем заинтересованих страна.

Обрађивач прописа је у одговору на ово питање такође истакао да је измена појединих одредаба иницирана од стране пореских обвезника.

Постављамо питање обрађивачу прописа од којих пореских обвезника је потекла иницијатива, које сугестије су изнете, које су прихваћене, а које нису и зашто. Такође, одговор на ово питање би требало да садржи и податке о јавној расправи ако је одржана, односно када и где је иста одржана, ко је од заинтересованих страна узео учешће, који су предлози прикупљени, да ли су неки од њих усвојени, и ако нису, из којих разлога. Ова објашњења су од суштинског значаја за анализу ефеката прописа, с обзиром на то да је обрађивач прописа навео да су сугестије привредних субјеката биле главни разлог за измену Закона.

СУГЕСТИЈЕ КАНЦЕЛАРИЈЕ НА НАЦРТ ЗАКОНА

Члан 2. Нацрта закона прописује да је порески обвезник (друго правно лице које је основано у складу са посебним прописима, а који приходе остварују претежно продајом производа на тржишту или вршењем услуга уз накнаду), који опорезиву добит утврђује у пореском билансу (и то усклађивањем добити обвезника исказане у билансу успеха, који се сачињава у складу са међународним рачуноводственим стандардима или међународним стандардима финансијског извештавања, односно у складу са начином признавања, мерења и процењивања прихода и расхода који прописује министар финансија), дужан да такав начин утврђивања опорезиве добити примењује **најмање десет пореских периода**.

Обрађивач прописа није у Образложењу Нацрта закона навео због чега се ово проширење уводи, који је његов смисао, као и које ефекте на наведене привредне субјекте може имати. Стога, Канцеларија поставља питање зашто је код начина утврђивања опорезиве добити за наведена правна лица обрађивач прописа предвидео минимум од најмање десет пореских периода.

Члан 6. став 1. Нацрта закона предвиђа да се на приходе које оствари нерезидентно правно лице од резидентног правног лица по основу дивиденди и удела у добити у правном лицу, укључујући и приход остварен из вишка деобне стечајне масе правног лица у стечају, у складу са законом којим се уређује стечајни поступак, односно расподелом ликвидационог остатка по ликвидацији привредног друштва, у складу са законом којим се уређују привредна друштва, **накнада по основу ауторског и сродних права и права индустријске својине (у даљем тексту: ауторска накнада)**, камата и накнада по основу закупа непокретности и покретних ствари, на територији Републике, обрачунава и плаћа порез по одбитку по стопи од 20% ако међународним уговором о избегавању двоструког опорезивања није друкчије уређено.

Обрађивач прописа је изменама и допунама овог члана, упутио на сходну примену прописа о стечају, те прописа о привредним друштвима, како би било јасно значење појединих термина. Међутим, нејасно је зашто је обрађивач прописа пропустио да упути на сходну примену прописа о интелектуалној и индустријској својини када је у питању ауторска накнада. Ако је обрађивач прописа сматрао да је предложена формулација неопходна, мишљења смо да је потребно ближе дефинисати ауторску накнаду у смислу овог закона, јер недостатак те дефиниције може створити проблеме приликом примене Закона у пракси. Канцеларија сугерише обрађивачу прописа да прецизира појам ауторске накнаде, тако што би члан 40. Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, 80/02, 80/02 - други закон, 43/03, 84/04, 18/10) (у даљем тексту: важећи закон) допунио новим ставом који би јасно дефинисао појам ауторске накнаде у смислу овог закона, и то на следећи начин: „Ауторска накнада, у смислу овог закона, означава плаћања сваке врсте која су примљена као накнада за коришћење или за право коришћења ауторског права на књижевно, уметничко или научно дело, укључујући биоскопске филмове и филмове или траке за телевизију или радио, као и за коришћење или за право коришћења патента, заштитног знака, нацрта или модела, плана, тајне формуле или поступка, или за коришћење или за право коришћења индустријске, комерцијалне или научне опреме или за обавештења која се односе на индустријска, комерцијална или научна искуства.“

Члан 9. Нацрта закона предвиђа да је обвезник посебно дужан да у свом пореском билансу, у смислу трансферних цена насталих у вези са трансакцијама средствима или стварањем обавеза међу повезаним лицима, прикаже камату по основу зајма, односно кредита. Обрађивач прописа је на овакав начин предвидео брисање категорије „припадајућих трошкова“, а који је према важећем закону такође требало исказивати у пореском билансу. У образложењу Нацрта закона обрађивач прописа наводи да то чини како би ову одредбу прецизирао, имајући у виду да се на трошкове које обвезник плаћа приликом узимања кредита од свог повезаног лица не односи правило о трансферним ценама.

Канцеларија сматра да је обрађивач прописа могао детаљније да образложи ову измену, како би било јасно зашто порески обвезници не треба да исказују припадајуће трошкове у пореском билансу. Ово је нарочито важно из разлога што члан 59. став 1. важећег закона, на који упућује **члан 9. Нацрта закона**, дефинише трансферну цену као цену која је настала у вези са трансакцијама средствима или стварањем обавеза међу повезаним лицима.

Затим, није јасно зашто обрађивач прописа у Образложењу Нацрта закона наводи да се на трошкове које обвезник плаћа **приликом узимања кредита** од свог повезаног лица не односи правило о трансферним ценама, с обзиром да тај изузетак нигде у Закону није експлицитно предвиђен. Поставља се и питање зашто у Образложењу обрађивач прописа узима у обзир само камату и припадајуће трошкове по основу кредита, а не и зајма. Најзад, члан 62. став 1. важећег закона предвиђа да се код дуга према повериоцу са статусом повезаног лица из члана 59. истог закона, пореском обвезнику, изузев банци, признаје као расход у пореском билансу износ камате и припадајућих трошкова на зајам, односно кредит до висине четвороструке вредности

обвезниковог сопственог капитала. Није јасно зашто обрађивач прописа није предвидео брисање припадајућих трошкова на зајам, односно кредит и у овом члану.

Подсећамо обрађивача прописа да смо у Мишљењу на Нацрт закона о изменама и допунама Закона о порезу на добит предузећа од 14.12.2009. године истакли примедбе и сугестије, од којих неке нису уважене. Канцеларија овом приликом истиче да остаје при тада изнетим а неуваженим примедбама. Како важећи закон уређује исту материју коју је тада регулисао Закон о порезу на добит предузећа, а који је сада ван снаге, још једном позивамо обрађивача прописа да преостале неуважене примедбе размотри, те унесе у Нацрт закона о изменама и допунама Закона о порезу на добит правних лица.

Наиме, важећи закон привредним субјектима не признаје право на порески кредит по основу улагања у основна средства која прибављају финансијским лизингом. На овај начин се губи основни циљ због кога је Закон о финансијском лизингу донет, а то је да се привредницима омогући да на најјефтинији и најмање ризичан начин прибаве основна средства за обављање делатности.

Усвајањем ове препоруке Канцеларије стимулисало би се улагање у опрему за обављање делатности путем финансијског лизинга, што би директно утицало на привредни раст и пораст запослености у Србији. Нема никаквих аргумената у прилог томе да искључиво ова врста улагања у основна средства остане ван политике пореских подстицаја. Оправдање да се не ради о стицању у власништво, је чисто формалистичко, јер се у 99% случајева ради о трајној набавци основних средстава, те право власништва прелази на стицаоца исплатом последње лизинг рате. Стога предлагемо обрађивачу прописа да Нацртом закона предвиди допуну важећег закона следећом одредбом: „Обвезнику који уговором о финансијском лизингу прибави основна средства у сопственој делатности, исплате по том уговору признају се као улагања у основна средства и по том основу му се признаје право на порески кредит у складу са чланом 48. овог закона, ако је тим уговором предвиђено да обвезник по отплати последње рате лизинг накнаде стиче својину на предмету лизинга. Даном набавке у смислу овог члана, за сваку од исплата лизинг накнаде, сматраће се дан те исплате, а даном отуђења дан раскида уговора о финансијском лизингу или дан истека уговора о финансијском лизингу, ако обвезник није стекао својину на предмету лизинга или дан отуђења предмета лизинга од стране обвезника трећем лицу.“

Имајући у виду наведено, Канцеларија је мишљења да образложење Нацрта закона о изменама и допунама Закона о порезу на добит правних лица, који је Канцеларији поднело на мишљење Министарство финансија, САДРЖИ ДЕЛИМИЧНУ АНАЛИЗУ ЕФЕКТА у складу са чланом 40. Пословника Владе.

ДИРЕКТОР КАНЦЕЛАРИЈЕ

Мира Прокопијевић